

สัมภาษณ์บุคคลบูรพา

รศ.ดร.เพ็ญแข วัจนสุนทร

รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข วัจนสุนทร อดีตคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หรือที่รู้จักกันดีในนามปากกาของนักเขียนนวนิยาย "เพ็ญแข วงศ์สง่า" และอื่นๆ เป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับเลือกจากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด สหรัฐอเมริกาให้ได้รับทุน "ควีนสิริกิติ์" ซึ่งเป็นทุนที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดตั้งขึ้นเพื่อถวายพระเกียรติยศแด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถของประเทศไทย ในวโรกาสที่ได้รับยกย่องเป็นสตรีแห่งปีในปี ค.ศ. 1993 ทุนที่ได้ให้แก่นักวิชาการจากทุกประเทศทั่วโลกที่สนใจศึกษาวิจัยด้านสตรี รวมทั้งสามารถบรรยายและเสนอบทความทางวิชาการ ณ มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดด้วย เชื้อไขของทุนดังกล่าวให้สำหรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยผู้มีประสบการณ์ด้านการสอนมีชื่อเสียงและคุณสมบัติอื่นๆ ตามที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดระบุไว้ รศ.ดร.เพ็ญแข ได้รับเชิญในฤดูใบไม้ผลิปี ค.ศ. 1994 ระหว่างอยู่ ณ มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Comparison of Thai-American Mixed Marriage Couples' Attitude Towards Men or Women of the Same Nationality" และทำการวิจัยต่อเนื่องอยู่

นอกจากนี้ยังได้บรรยายทางวิชาการร่วมกับนักวิชาการจากหลายประเทศที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ในปี 1994 16 คน เช่น การบรรยายเกี่ยวกับสถานการณ์

ด้านการเมืองของไทย ปัญหาโสเภณีของไทย บทบาทและสถานภาพของสตรีในสังคมไทยปัจจุบัน การแสดงปาฐกถาที่ รศ.ดร.เพ็ญแข วัจนสุนทรภูมิใจที่สุดคือการแสดงปาฐกถาเกี่ยวกับสถานการณ์ในสังคมไทย ปัญหาวิกฤติในสังคมไทยในฐานะที่เป็นนักเขียนนอกเหนือจากการเป็นอาจารย์ผู้บรรยายในมหาวิทยาลัย ผู้มาฟังการบรรยายมีทั้งนักศึกษาต่างชาติ คนไทยในอเมริกา ได้มีโอกาสเข้าฟังการบรรยายของรศ.ดร.เพ็ญแขที่วัดไทยในอเมริกาที่แฟร์มองต์ด้วย

หลังจากกลับมาปฏิบัติหน้าที่ในประเทศไทยได้มีโอกาสบรรยายทางวิชาการมากมายหลายครั้ง รวมทั้งงานเขียนเกี่ยวกับตำราทางวิชาการเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี รายงานและบทความทางวิชาการที่เสนอไว้ในวารสารทางวิชาการต่างๆ ประกอบการปฏิบัติงานในฐานะอาจารย์ผู้สอนด้านการเขียนนวนิยายที่มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีงานเขียนที่เป็นนวนิยายมากกว่า 40 เรื่อง เรื่องสั้นมากกว่า 50 เรื่อง ผลงานดังกล่าวนี้มีประมาณ 15 เรื่องหรือมากกว่านั้นที่มีแนวเรื่องเน้นทางด้านการเมืองหรือสังคม ได้นำไปสร้างเป็นภาพยนตร์และบทละครโทรทัศน์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การทำงานของสตรีไทย แม้ว่ากฎหมายจะให้สิทธิสตรีเท่าเทียมกับผู้ชาย สถานการณ์ที่เป็นจริงและปัญหาสังคมผู้หญิงยังไม่เทียบเท่ากับผู้ชายเพราะวัฒนธรรม ค่านิยมที่ฝังราก

ลิกในสังคมตะวันออก ไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทยเท่านั้น ผู้ชายส่วนใหญ่ยังเห็นว่าผู้หญิงไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย ปัจจุบันผู้หญิงมีความสามารถในการทำงาน มีระดับสติปัญญาสูงสามารถตัดสินใจได้ดี แม้แต่ทางธุรกิจผู้หญิงหลายคนก็แข็งแกร่งกว่าผู้ชายจำนวนมากที่มีร่างกายอ่อนแอ ด้านแรงงานสตรีผู้หญิงก็ยังถูกกดค่าแรงงาน ในบางโรงงานผู้หญิงได้รับค่าแรงงานต่ำกว่าผู้ชายสังคมยอมรับความสามารถของผู้ชาย เห็นว่าผู้ชายมีร่างกายที่แข็งแกร่งมากกว่า ใช้ความแตกต่างทางเพศเป็นตัวกำหนดความสามารถในหลายอาชีพ เช่นวิศวกรหญิงหลายคนทำงานได้ดีกว่าวิศวกรชาย ในการประกาศรับสมัครงานหลายหน่วยงานต้องการผู้ชายเพราะมองเห็นภาพว่าสตรีต้องลาคลอด เป็นสิ่งที่นายจ้างอ้างเป็นเงื่อนไขทางร่างกายเพื่อรับคนงานผู้ชาย

ทักษะเกี่ยวกับปัญหาโสเภณีในประเทศไทย รศ.ดร.เพ็ญแข มีความเห็นว่าปัญหาโสเภณีเป็นปัญหาที่มีมาในอดีต เป็นปัญหาในทุกสังคมไม่ว่าจะเป็นปัญหาในสังคมเกษตรกรรมหรือสังคมอุตสาหกรรมที่เจริญแล้ว ในกรณีของสังคมไทยต้องยอมรับคำนิยามเกี่ยวกับการรักความสบายไม่ชอบทำงานหนัก รวมทั้งคำนิยามเกี่ยวกับการกตัญญูรู้คุณมีอิทธิพลกำหนดการเป็นโสเภณีในประเทศไทย ทั้ง ๆ ที่ผู้หญิงโสเภณีเหล่านั้นก็รู้ว่าจำต้องพบกับปัญหาโรคเอดส์ ร่างกายทรุดโทรม ผู้หญิงเหล่านี้ก็ยังประกอบอาชีพนี้อยู่ จากการศึกษาวิจัยปัญหาโสเภณีร่วมกับสภาสังคมสงเคราะห์ที่ภาคเหนือ ได้ศึกษาสอบถามถึงสาเหตุและอนาคตการเป็นโสเภณี ผู้หญิงเหล่านี้รู้อนาคตของตนเองหลังจากต้องมากรุงเทพฯ เมืองหลวงแล้วทำให้แก้ปัญหาได้ยากลำบากมาก ปัญหาอีกอย่างหนึ่งคือผู้ชายยังมองเห็นว่าผู้หญิงเป็นเครื่องเล่นเป็นสิ่งบำเรอกาม รวมทั้งได้เสนอในที่ประชุมว่าทำไมจึงลงโทษจับกุมเฉพาะเด็กผู้หญิงที่ไร้การศึกษาเท่านั้น โสเภณีส่วนใหญ่ฐานะยากจน ขาดการศึกษา ควรจะต้องแก้ปัญหาด้วยการลงโทษผู้ชายที่ไปเที่ยวหรือผู้ชายที่ล่อลวงเด็กผู้หญิงมาขาย

ในอดีตผู้หญิงอ่อนแอเพราะไม่มีการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ครอบครัวยากจนขาดความ

อบอุ่น ทำให้เป็นคนอ่อนแอต่อสู้กับโลกภายนอกไม่ได้ ถูกคนอื่นฉวยโอกาสขายให้เป็นสินค้า แสดงให้เห็นว่าคนเหล่านั้นขาดจริยธรรม ขาดคุณธรรมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่อุดมและนับถือวัตถุ แต่มีความบกพร่องทางด้านจิตใจ คงจะเป็นเรื่องยากลำบากในการแก้ไข แต่อย่างไรก็ตามก็ควรจะต้องเน้นการกระตุ้นและเร่งรัดให้มีการศึกษาวิจัยความต้องการทางสังคมเพื่อแก้ปัญหาที่เป็นที่น่ายินดีที่รัฐบาลปัจจุบัน นายกรัฐมนตรีได้เห็นความสำคัญของสตรีและเด็ก โดยเฉพาะในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้สอดคล้องกับความสำเร็จในทางพัฒนาเศรษฐกิจโดยไม่ล้มปัญหาสังคม

โครงการเกี่ยวกับการศึกษาสตรีไทยที่ รศ.ดร.เพ็ญแขมีความตั้งใจจะดำเนินการคือ การตั้งศูนย์สตรีศึกษาหรือศูนย์พัฒนาสตรีและเด็ก เป็นโครงการร่วมมือระหว่างประเทศ มีการทำกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสตรีศึกษา การฝึกอบรม การอภิปราย การพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรสตรีศึกษาควรเป็นหลักสูตรที่บูรณาการของวิชาสังคมวิทยา รัฐศาสตร์ และวิชาสังคมศาสตร์อื่นๆ ดังที่ปฏิบัติอยู่ในหลายประเทศ นอกจากนี้ยังต้องทำกิจกรรมเกี่ยวกับการบริการวิชาการสำหรับชุมชนสิ่งที่จะต้องทำอย่างรีบด่วนคือการเสนอข่าวสารทางสื่อมวลชน ทางหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติฉบับที่ 8 มหาวิทยาลัยบูรพา โดยอธิการบดี ได้มีการจัดตั้งสถาบันพัฒนาสตรีและเด็กเพื่อเป็นการ แสดงความก้าวหน้าของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสตรี อย่างแท้จริง

สังคมยุคปัจจุบันผู้หญิงควรมีบทบาทเคียงคู่กับ ผู้ชายในการรักษาสืบวงศ์พันธุ์และสืบเผ่าพันธุ์ให้ทุกคนตระหนักในบทบาทนี้ ถึงเวลาที่คนไทยต้อง สนใจศึกษาสิ่งแวดลอมอย่างจริงจัง ศึกษาผลกระทบ ของสิ่งแวดลอมต่อสังคม ให้ความรู้กับพวกชนกลุ่มน้อย ชาวเขาในการรักษาสืบวงศ์พันธุ์และผลกระทบต่อสิ่ง

แวดลอมโดยทั่วไป ในด้านการปฏิบัติหน้าที่สตรีควรมี โอกาสเท่าเทียมกับผู้ชาย เนื่องจากสตรีสามารถปฏิบัติ หน้าที่ในบางตำแหน่งได้ดีกว่าผู้ชายสำหรับในศตวรรษที่ 21 สตรีควรมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในการพัฒนาสังคม

ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคไฮเทค รศ.ดร. เพ็ญแข มีความเห็นในบทสรุปของการสัมภาษณ์นี้ว่า สังคม ควรให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี มนุษย์ในยุคนี้จึง ต้องมีความรู้ความสามารถผู้ขาดความรู้ความสามารถ คงจะดำรงชีวิตอยู่ด้วยความยากลำบากในโลกที่ต้อง ใช้เทคโนโลยีระดับสูงในทุกภูมิภาคของโลกนี้.

